

Den 13. marts 2018
MFVM 479

GRUNDNØTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakt som fastsætter regler for anvendelse af artikel 26, stk. 3 i Europaparlamentet og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011 om fødevareinformation til forbrugerne, vedrørende regler for angivelse af oprindelsesland eller herkomststed for den primære ingrediens i fødevarer (komité sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til en gennemførelsesretsakt, som fastsætter regler for anvendelse af artikel 26, stk. 3 i Europaparlamentet og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011 om fødevareinformation til forbrugerne, vedrørende regler for angivelse af oprindelsesland eller herkomststed for den primære ingrediens i fødevarer (komité sag). Forslaget vedrører kun oprindelsesmærkning af den primære ingrediens, hvor oprindelsen for fødevarer angives på frivillig basis og adskiller sig fra oprindelsen af den primære ingrediens. Forslaget vurderes generelt ikke at ændre på eksisterende praksis for oprindelsesmærkning af fødevarer. Forslaget vurderes ikke at have konsekvenser for beskyttelsesniveauet. Forslaget forventes sat til afstemning i Den Stående Komité (SCoPAFF) den 20. marts 2018. Regeringen kan støtte forslaget, idet der arbejdes for en længere overgangsperiode og for at allerede produceret emballage kan opbruges.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til gennemførelsesretsakt som fastsætter regler for anvendelse af artikel 26, stk. 3 i Europaparlamentet og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011 om fødevareinformation til forbrugerne (Mærkningsforordningen) vedrørende regler for angivelse af oprindelsesland eller herkomststed for den primære ingrediens i fødevarer.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge Komitéen et ændret forslag eller indenfor en måned kan forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen indenfor to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller indenfor en måned forelægge forslaget for appeludvalget.

Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i Den Stående Komité (SCoPAFF) den 20. marts 2018.

Formål og indhold

I henhold til artikel 26, stk. 3 i Mærkningsforordningen skal Kommissionen vedtage gennemførelsesbestemmelser vedrørende oprindelsesmærkning af den primære ingrediens. Det følger, at hvis en fødevarers mærkning frivilligt indikerer en oprindelse for fødevareren, som adskiller sig fra oprindelsen for den primære ingrediens i fødevareren, så skal oprindelsen for den primære ingrediens også angives.

Gennemførelsesforordningen skal fastsætte retningslinjerne for, hvordan oprindelsen for den primære ingrediens skal angives, og hvilke fødevarer der skal være undtaget fra disse krav. For nærværende er forslaget udformet på den mest lempelige måde i forhold til, hvad der skal fastsættes i henhold til Mærkningsforordningens art. 26, stk. 3.

Det betyder blandt andet, at fødevarer, som markedsføres med et varemærke (hvor varemærket indeholder en geografisk indikation) eller en beskyttet geografisk betegnelse, er undtaget fra kravet i forordningen. Det er skrevet ind i forslaget til forordningen, at det på et senere tidspunkt skal vurderes nærmere, om varemærker og de beskyttede geografiske betegnelser alligevel skal omfattes.

Hvis gennemførelsesforordningen bliver vedtaget, vil der stadig være en del ubesvarede spørgsmål, såsom hvad den primære ingrediens er, hvornår noget er en oprindelsesindikation, osv. Disse spørgsmål vil en kommende vejledning tage sig af.

Det har i nogen grad optaget erhvervet, hvordan fortolkningen af de kommende regler vil blive. For det første, fordi en manglende afklaring reelt kan betyde kortere tid for erhvervet til at tilpasse sig til de nye regler. For det andet, fordi det kan være afgørende, hvad der vil blive den primære ingrediens i et givent produkt, og hvornår noget betragtes som en oprindelsesangivelse. Hvis eksempelvis den primære ingrediens for øl er vand, så vil den primære ingrediens altid komme fra det sted, hvor øllen bliver produceret, og derfor vil den primære ingrediens ikke skulle angives, når der er en oprindelsesangivelse på produktet. Omvendt, hvis den primære ingrediens for øl er humle, så vil alle danske øl med en oprindelsesangivelse skulle angive, hvor humlen kommer fra, da humle ikke produceres i Danmark.

Ofte vil den oprindelsesangivelse, der eksempelvis er på øl, være en del af et varemærke, som ikke er omfattet af reglerne. Så i praksis vil mange af produkterne alligevel ikke skulle mærkes med oprindelse af den primære ingrediens. Det vurderes, at i de tilfælde, hvor et produkt er mærket med en oprindelsesindikation, der vil udløse kravet i den kommende forordning om at angive oprindelsen på den primære ingrediens, så vil denne mærkning være noget, som allerede burde fremgå efter de eksisterende regler, jf. nedenfor under "Gældende dansk ret" om den eksisterende retstilstand.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Europa-Parlamentet har generelt i forbindelse med Kommissionens arbejde med oprindelsesmærkning været for en øget oprindelsesmærkning.

I forbindelse med Europa-Parlamentets beslutning af 11. februar 2015 om mærkning af oprindelsesland for kød i forarbejdede fødevarer, har parlamentet udtalt, at Kommissionen indtrængende opfordres til at vedtage en gennemførelsesretsakt vedrørende anvendelsen af artikel 26, stk. 3, i forordningen om fødevarerinformation til forbrugerne, som omhandler angivelse af de primære ingrediensers oprindelsesland, hvis ikke dette er det samme som fødewarens.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Kravene i forslaget finder kun anvendelse, såfremt man frivilligt vælger at mærke en fødevarer med en oprindelsesindikation, og hvor den primære ingrediens ikke kommer fra det samme sted. I henhold til Mærkningsforordningens artikel 26, stk. 2 gælder det dog allerede, at der er krav om at mærke med oprindelse, hvis en udeladelse af oplysningen vil kunne vildlede forbrugeren med hensyn til fødewarens egentlige oprindelse.

I mærkningsvejledningen står, at en eventuel vildledning om fødewarens oprindelse som udgangspunkt kan undgås, hvis det egentlige oprindelsesland eller herkomststed angives tydeligt. Det egentlige oprindelsessted kan både henvise til råvarernes oprindelsessted og til produktionssted afhængig af den konkrete fødevarer. Det nævnes eksempelvis i mærkningsvejledningen, at et dansk produceret brød med udenlandsk mel må mærkes med dansk flag, når meleets oprindelse samtidig tydeligt fremgår af mærkningen.

Dog vil forslaget betyde, at der sættes rammer for, hvordan oprindelsen for den primære ingrediens kan angives. Oprindelsen kan således kun angives på bestemte måder ved for eksempel land, område eller EU/ikke EU, og desuden skal oprindelsen på den primære ingrediens angives i umiddelbar nærhed af oprindelsen på fødevarer og i en fontstørrelse svarende til 75 % af den font, som oprindelsen for fødevarer er angivet i.

Det skønnes dog samlet set, at den kommende retstilstand, med kravet om mærkning med oprindelse for den primære ingrediens inklusiv de nye formkrav, ikke vil betyde nævneværdige ændringer i den eksisterende praksis på området.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget vil ikke betyde nævneværdige ændringer i den eksisterende retspraksis på området. De nye formkrav til mærkningen vil kunne betyde, at enkelte producenter vil skulle ændre deres mærkning for at leve op til kravene. Men producenterne vil også i dag skulle mærke tydeligt for, at et produkt skal undgå at vildlede om sin oprindelse. Forslaget vurderes samlet set ikke at have nævneværdige økonomiske konsekvenser for erhvervet. De økonomiske konsekvenser for erhvervet vil dog kunne minimeres ved, at der sikres en passende overgangsperiode og ved at allerede produceret emballage kan opbruges.

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget vurderes ikke at have statsfinansielle konsekvenser for det offentlige eller for EU's budget. Der vil være en øget administrativ byrde i form af øget kontrol med overholdelse af nye krav, som dog opvejes af, at mærkningskravene bliver standardiseret og forenklet.

Forslaget vurderes ikke at have konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er ikke indkommet bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan støtte forslaget, idet forslaget ikke ændrer nævneværdigt på den eksisterende retstilstand, men vil tilføje mere klare retningslinjer for mærkningen ved at standardisere, hvordan oplysninger om oprindelse for den primære ingrediens skal angives. Regeringen vil dog arbejde for en længere overgangsperiode og for at allerede produceret emballage kan opbruges.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.